

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ad Pavlinae Doctrinae Studium Adhortatio - Cod. Karlsruhe 387

**Melanchthon, Philipp
Paulus <Apostel, Heiliger>**

[Basileae], [1520-21]

VD16 M 2416

Capvt Sextv[m]

[urn:nbn:de:bsz:31-46280](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-46280)

enim regula ostendit potius quam lex ipsa operari Quod
 natura indignatur se coerceri & lex subintravit ut
 abundaret delictum Non Confusus sed Consecutus.
 id est, Cum lex subintrasset antea est peccatum Non
 quod lex sit Proprius autem peccati causa Nam pro
 potius illud est opus ostendere potius Ostendunt
 sequitur incrementum peccati Porro in lex esset
 Confusio non esset Nisi Confusa esset potius
 non cognosceretur Nisi cognosceretur potius Non hu-
 miliaremur Atque ita gratia non desideramus

Legis
 opus

AD CAPUT SEXTUM VI

Mandatum in
 peccato ut gratia
 abundet
 dicitur

An ignorat fides quod lex

In disputatione gratia a sensu Carnis tria fieri
 obijci solent. primum Si quo magis abundat
 peccatum eo magis & gratia abundat, consequitur
 bonum esse peccare & bono peccandum esse
 Secundum Si non sumus sub lege sed gratia
 libet nobis quidvis facere Tertium Si sola
 fides iustificat ergo legem quidvis facere que
 questio in secunda continetur, Ad primam ques-
 tionem apposite respondet paulus quam & super
 preteritum ca: 4: faciamus mala ut veniat bonum
 bona offendunt non: sensus carnis cum inven-
 tas opes gratia non comprehendit Respondet
 itaque Apostolus non idcirco peccandum quod

abim
 lund
 mli
 fuf
 vri
 reb
 ofte
 m f
 tom
 boni
 ofte
 la
 gra
 ofte
 n v
 ofte
 m
 ofte
 m
 Hor
 p
 b
 Nom
 Ob
 p
 m

abundante pto abundet gra Nam in hoc a //
 bndasse gratia ut pteffo, nos exo rem exli
 rabimz. Nonne si quis long vir ab amico of Exem
 fensus condonet offensam iam illig boni plu
 viri virtus & benignitas latig patit et
 celebrior fit qz antea fuit? porro is qui
 offenderat recipit in gratia, idqz grate. Non
 ut sit recipitur ut ne porro offndat, mit
 conentit rursus offendere ut rursus illino
 Bonitas magis celebrat? nequaqs Non im
 offense sed illig Bonitati tribuendū est qz offe
 sa condonata (z, Ita nos in offendissemg
 grate recepti sumz neqz vero conentit rursus
 offndere ut ea graz rursus experiamz. No
 n nro pto sed dei Bonitati tribuendū est qz
 offensa gdonata (z Iam noua amicitia inita (z

Alij
 misti
 frator

qz seruanda (z de studio & nouz vitz stoz (z nept misti
 frator)

Communes loci

Hor loci multi occurrunt Communes loci Mors, Sepulchra ee
 penitentia, Bapuzing, Sepultura Sepulture Sab est obidm
 Bari Senilia opera Captiu nature Verus ho ee. quod ee
 Nouus homo Verus & noui hois Conflictatio no vltia pec
 ra. uno se

An ignorate qz quozqz Bab:

Babuzing Observa miram vim Bapuzim Est n: Bapuzim pulman
 quozqz signū quo nostra mors fit Chy mors Jam si vera est nū
 in affectu nūz qz in dū Babuzing no est qz dū Babuzing no sumz oppozit
 mortuū qz dū hoc raro pto no est aboluta

mors fit Christi mors Ergo nō dubitā q̄ Quia & re
surrexerit suūq̄ sigdē Christū resurrexit Ergo
vidēs Bāptismū nō ēē p̄ncipiū tm̄ Chriā
nisiū Sed eis fructū vel maxīe ad temp̄
mors p̄mere vbi confirmandi s̄q̄ morientes
Quod se sannt sēm fecerit literas & signū s̄q̄
Bāptismi Quo signo sua mors incorporatur Chri
morti & non fit sua Sed Chri Quā certo confi
dant se victuros Siquid mors Christi morte
vict p̄merit Corint̄: 15 Absorpta est mors in
victoria

Quod vet̄ illr Adam

Duplex est homo Venus & nōq̄ sēm Carnale
& spiritalis, Venus homo est homo nō p̄sus
spiritu s̄nto Colossent̄ 3: Expoliantes veterē homī
nū op̄rib: suis et indūtes novū, cū q̄ renouat̄
agmētē dī s̄m imaginē eiꝯ q̄ creat̄ cū Ad Ex̄:
4 Depōnē s̄m p̄stima ḡn̄itōrē veterē homī, q̄
conuāpim̄ secundū desideria erroris, p̄nōm̄m̄
spiritu m̄ntē v̄t̄ et indūte novū homī q̄ secundū
dēū creat̄ est in iustitia et simplicitate veritatē ad Gal:
5: In Chriō in Iesu neq̄ Circūfōsō aliquid valēt,
neq̄ p̄putim̄ sed nōna creatura, Venus hō dicitur
et Caro et corpus p̄tē .i. Corpus p̄tē obnoxim̄ Hebr̄o
tropo, ubi et carnis et corporis vocabulo tota natura
humana tam aīā q̄ corpus significat̄, Neq̄ in vlla
vna f̄unctio est corporis aīā, Neq̄ conuēnit

Corpus itea magis, Porro paulus dicit, Caro concupis
 ut aduersus spiritum, Ergo non potest carnis vocabulum
 in de tota hominis natura intelligi, Jam totus homo
 secundum naturam est Verus homo, exterior homo, seu
 corpus patris, est patris obnoxius, nec frustatur in re
 aut externa quibus sunt manifesta flagitia ut Co
 timis, reges, aut interna quibus sunt in spiritu bo
 na que sunt glorie cupiditas, aut quadam prava
 animi voluntate qua sibi in virtute placet & blan
 ditur. Non homo noua creatura a deo, quatenus in hoc
 spiritus sanctus operatur, quatenus homo impellitur
 rapitur ac transformatur inueniente spiritu sancto
 prout ideo homo secundum naturam est Verus
 homo, & quatenus immutatur & induitur a spu
 sancto est nouus homo, Affectus eius & motus &
 impulsus spiritus sancti semper aduersantur naturae
 naturae uisum illis, id quod paulus ait in Gal:
 Caro concupiscit aduersus spiritum & spiritus aduersus
 Quod vero ruptum horum fuerit, Spiritalem Ani
 male & Carnalem, Spiritalem in quo spiritus
 sanctus regnat, Animalem quatenus secundum virtu
 tes humanas uiuit Carnalem iuxta externa uita,
 Porro qui Animalem addit, huius sunt Animalis
 horum profusum esse ueterem hominem & Carum ut
 ad Hebraeos paulus Instinat Carum uocat, quia Caro
 dicitur quicquid non a spiritu sancto proficitur

Qui mortem sumus pcto
Quandoquid hoc digressio Hortatoria Non
esse porro petenda Apostolus usus est argu
mente & longuissimè Primum a causa pcti
Causam sublatam est Ergo non licet porro per
rare Nam in Christus mortuus sit & verus
homo noster in illo causa pcti extincta
Quomodo igitur peccato vivamus Iam vero
observabis non argumentari Paulum hoc ab
ex^o Quasi Christus tunc sit exemplum melioris vite
Sed multo magis a causa quod Christus sit
& auctor & causa melioris vite Christi &
causa est & exemplum, Atque hoc est Christiana
predicatio dehortandi a vitis, proponit Christum
non modo exemplum vite, sed talem qui largius
spiritum qui legem in nobis compleat, Et vo
luisse Paulum proponi Christum non tantum ex
vite, sed talem cause debentem petere, patet Quia
Baptismi mentio facta est Qui signum est non
modo imitandi Christum Sed qui inferat nos Christo
ita ut vitam cum eo faciat Oportet Christum nobis
donet omnia nostra in Christum transferat, multum
n: interest inter humana signa & divina
Humana signa ut Habitus Augustiniani est
Signum imitandi Augustinum, franciscan. Christum:

na signa Primum signa ite restantia nos esse
 imitos Christo & virtus ita ut oia sua nobis ipse
 impiat Quod in fit postea sua sponte sequitur
 imitandi studium Itaque paulo non ab exemplo
 arguit Christus mortuus est ergo & nos moriamur
 Sed a causa peccati Causa enim peccati in Christo
 extincta est, Ergo non requirit peccati causa
 imitandi sublatam est ergo reconciliati sumus

Peccatum u: no dominabitur

Secundum Argumentum a facili dicitur Estque
 declaratio superioris peccati no dominabitur vob
 Ergo facili poterit imperare cupiditatibus Dixi
 aut esse superioris declarationis Quia in Christo
 mori, est peccati vitia occidi Resuscitatus est cum
 ped spiritu quo transformemur ita ut acci
 deat ut dicitur lex. Esai 11: In die illa
 radix Jesse, que stat in signum populorum, Ipsa
 gentes deprecabuntur, et erit sepultura eius
 gloriosa Aliorum hominum sepulture sunt ingratissime
 et finit gloria cum sepultura, Christi gloriosa
 & propter ipsius resurrectionis & propter nostram vini
 ficationem Non enim est sub lege

De legis antiquatione celebris est Disputatio
 De antiquata lege in qua a Neostrophico Theologo
 legis nihil sanum petitur est. Quia ceremonias

Lex intelligi
 ha est ad in
 quos affectu
 ad systema

ind dicit abrogatas & moralem legem etiam ant
tam esse ne dicitur non abrogatam, Porro cum mo
ralis lex multo sit diffinitior Ceremonijs cum
non et a morali nos liberavit Christus
Nos rem pariter absoluit

Ceremonijs et inditahia sunt antiquata, Est
& lex moru antiquata Non qd porro fieri no
debeat Sed bifaria abrogata est Primum qd
cum p naturam fieri lex non possit Donat
Christus spiritum, per que fuit quo spm impellere
bene vult nomis homo Etiam si nulla esset lex
Itaqz no est lex sublata Sed omnis legis Quod
cu ante absolui no possit imm pt He: 31: Da
80 legem mram in visceribz eoru & in corda
eoru scribam Deinde lex qz sublata Quo ad
satisfactorijs Quod est: legem no fecerimus,
possumus reconfortari p fidem in Christo,
Atqz id est quod ad Galat: paulus ait, Nos
esse redemptos a maledictione legis Itud cu
instituti sumus Quia tu semp in nob st
reliquit pte Immo etiam ant nung non per
ram) et lex possit nos nos agere Hoc in
legis sublata est ad Roma: 8: Nihil mnt da
nationis vs qui in Christo st Itaqz hic pau
lus dicit peccati vobis no dominabitur: i spm
habetis vivendi ptem Quamqz reliquit pte

Vos conturbent, Tamē Concordia bilaris
Non em̄ imputabitur p̄tin Non n: est sub
lege Atq; hoc palam videt Apostolū de lege
mōrū loqui nō Ceremonialj

53

Primum Axioma

Esse sub lege est esse obnoxium maledictioni legis,
ad hoc nō posse legem impleri Quia lex idcirco ma
ledicit Quia non impletur

II Non esse sub lege est non esse obnoxium maledic
tioni legis

III Non esse obnoxium maledictioni legis est peccatum
non imputari & legem posse fieri

III Quia + Concordia seu favor tollit maledic
tionē ergo & peccatū & conferit benedictionē Ergo
& iusticiā Ezar 44: Effundat spiritus meus sup
semine tuū & benedictionē meā sup stirpem tuā

V Nulla bona op̄a meā tollunt maledictionē
aut immutant Cor 5: sola gratia

VI Itaq; esse sub gratia, est nō in hoc ut per
res, liberati esse, sed in hoc ut iustj sis Cū
lex nō poterit iustificari

VII Ergo nō esse sub lege non est hanc peccatū
sed est maledictionē sublata esse & bilari Con
suetudine legem facere = obediē ex nō Evangelio

In eam quā traducti estj

Deserte dicit non que tradita est vobis sed in
quam traditi estis ut significat nō esse vram
viam rēder: Nec n ratio vni dei sed a vō
rapunt Sunt tenebr nō rapunt luce Iam: |

Ad alia atq alia migrati

Ab. Cui dicit mem sine gratia nisi peccare quā dicit p̄bitte
ora esse serua ad vta membra serua immūditig
alid & ad alid mi quōntem

Antigoramenta p̄ti, mors: domi

Q dicit domi dei & non antgoramenti vel
mores significat opera nostra nō esse merito
ria vitz eterne sed dari gratiam q̄ gratia
Sicut dicit Iohannes

CAPVT VII

An ignorate fratres, q̄ lex

Vni gen, vni p̄tia

quid lex

quid Com

putato

p̄ti nō legi

3° ca: tria

sub lege

sed sub gra

Alsit Id quod duobz ar

gumēte confirmat primo de seruitute &

libertati Secundo de morte Declarabit h̄ Ca

put quō sub lege nō sumz ita s̄z q̄ Coniugio ser

uiz exempti in libertate coniugii p̄noti sumz

1. a quadam conditione vniūdi p̄tatur in

instauram:

Secunde occupatiōis s̄z p̄tatur qz nō sumz
Alsit Id quod duobz ar
gumēte confirmat primo de seruitute &
libertati Secundo de morte Declarabit h̄ Ca
put quō sub lege nō sumz ita s̄z q̄ Coniugio ser
uiz exempti in libertate coniugii p̄noti sumz
1. a quadam conditione vniūdi p̄tatur in
instauram:

Axiomata quibus sumz p̄notiū declarato

I Mulier habens virū, non p̄t alteri nubē

II Non posse alteri nubē omniū Regis 3 III AB
hoc onere liberatur morte viri Apphatio p̄ri: